

Agnieszka Kuriata, Katarzyna Sadowa
(Uniwersytet Wrocławski)

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI „MIĘDZYNARODOWA OCHRONA PRAW CZŁOWIEKA – WSPÓŁCZESNE PROBLEMY NA ŚWIECIE”

A REPORT FROM THE INTERNATIONAL CONFERENCE
“INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS:
CONTEMPORARY GLOBAL ISSUES”

SŁOWA KLUCZOWE: sprawozdanie, prawa człowieka, zagrożenia praw człowieka.

W dniach 12–13 listopada 2014 roku na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się międzynarodowa Konferencja naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematem przewodnim wydarzenia była *Międzynarodowa ochrona praw człowieka – współczesne problemy na świecie*. Aktualna, a zarazem niezwykle interesująca tematyka Konferencji, przyciągnęła wielu uczestników, wśród których znaleźli się zarówno profesorowie, jak i doktoranci oraz przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych. Łącznie w trakcie Konferencji wystąpiło trzydziestu pięciu prelegentów.

W środę 12 listopada, uroczystego otwarcia Konferencji i przywitania gości dokonała Przewodnicząca Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego – Magdalena Abu Gholeh. Zaraz po tym rozpoczął się pierwszy panel ekspercki, którego moderatorem był Dziekan Wydziału – dr hab.

prof. nadzw. UW r Włodzimierz Gromski. Jako pierwszy wystąpił Profesor Krystian Complak, który starał się odpowiedzieć na postawione w tytule swojego referatu pytanie: *Prawa człowieka czy prawa państwa i obywatela?* W swojej prelekcji Profesor zastanawiał się czy w państwie liberalnym obowiązki powinny w ogóle być ujmowane w Konstytucji, krytykując jednocześnie nadmiernie rozbudowany tytuł rozdziału Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczący obowiązków – *Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela*¹. Następnie doktor Tomasz Jurczyk przedstawił referat pt. *The role of CJEU In setting European Union standard of protection of fundamental rights*. W trakcie wystąpienia doktor zwrócił uwagę na problem związków partnerskich zalegalizowanych w Niemczech. Przytoczył interesujący kazus, w którym dwoje mężczyzn będących w związku homoseksualnym zwróciło się o przyznanie im przywilejów podatkowych na równi z tymi, które przysługują osobom będącym w związkach heteroseksualnych. Ostatecznie Trybunał przyznał mężczyznom owe uprawnienia. W związku z poruszonym tematem wywiązała się ożywiona dyskusja, w trakcie której podniesiona została kwestia ekonomicznego wymiaru przywilejów – zasadnych w odniesieniu do związków heteroseksualnych otrzymujących ulgi ze względu na posiadanie dzieci, ale czy w pełni uzasadnionych w odniesieniu do partnerów homoseksualnych? Dyskusja wywołała wiele kontrowersji i niestety została przerwana ze względu na ograniczenia czasowe. Zaraz potem rozpoczął się kolejny panel, któremu przewodniczył dr Tomasz Jurczyk. Pierwszym prelegentem był Damian Szczepaniak z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który zaprezentował wystąpienie pt.: *Wolności sumienia i wyznania w odniesieniu do systemu edukacji w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, a zaraz po jego wystąpieniu, zaprezentowała się Maria Anna Kulikowska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, która przybliżyła problematykę ekspozycji krucyfiks w włoskiej przestrzeni publicznej. O niszowej tematyce, jaką jest kwestia ograniczania uzewnętrzniania wyznania poprzez ubiór w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, opowiedziała doktorantka Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych Uniwersytetu Wrocławskiego – Agnieszka Kuriata. Panel zamknęło wystąpienie Olgi Hałub, która poruszyła kwestię prawa do kultury w europejskim systemie ochrony praw człowieka.

¹ Rozdział II Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 2009 r., Nr 114, poz. 946, T. jedn.).

Po krótkiej przerwie, rozpoczął się kolejny panel pod przewodnictwem mgr Justyny Michalskiej. Pierwsze wystąpienie Barbary Klebko z Uniwersytetu Jagiellońskiego poświęcone było problematyce handlu ludźmi, jako jednemu z największych współczesnych zagrożeń dla realizacji praw człowieka. Magdalena Abu Gholeh, Przewodnicząca Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego, a jednocześnie kolejna z prelegentek, przybliżyła kwestię statusu prawnego i faktycznego imigrantów w odniesieniu do praw człowieka. Za niezwykle interesujące należy również uznać wystąpienie Beaty Anieli Maciejewskiej z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, które poświęcone było prawu do życia i jego ochronie w kontekście eutanazji w orzecznictwie sądów krajowych oraz trybunałów międzynarodowych. Referat o podobnej tematyce, dotyczący kwestii *Gendercide jako formy i wymiaru współczesnej formy ludobójstwa w Indiach i Chinach* przygotowany został przez Beatę Kubów oraz Piotra Kapustę. Uniwersytet Wrocławski reprezentował także Maciej Krogel, który w poruszającym wystąpieniu odniósł się do problematyki ochrony praw dziecka w kontekście współczesnych konfliktów zbrojnych. Panel zamknęło wystąpienie Patryka Gutierrezza pt. *Praca dzieci w krajach Ameryki Południowej i w Europie – Peru, Polska*.

Kolejnej części obrad, poprzedzonej przerwą obiadową, przewodniczył mgr Piotr Kapusta, który po krótkim wprowadzeniu zaprosił pierwszego z prelegentów – Pawła Szklarczyka – do wygłoszenia referatu na temat wolności i praw człowieka jako przedmiotu regulacji konstytucyjnej – *de lege ferenda*. Po tym niezwykle zajmującym wystąpieniu, przyszła kolej na Mateusza Radajewskiego i jego referat, który przybliżył zgromadzonym uczestnikom problematykę derogacji praw i wolności w sytuacjach nadzwyczajnych w międzynarodowych systemach ochrony praw człowieka. Kolejne wystąpienie pt. *Unia Europejska w systemie ochrony praw człowieka ONZ – silny gracz, czy papierowy tygrys?*, zostało przedstawione przez reprezentanta Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Jakub Jaraczewskiego. W rezultacie, pierwszy dzień obrad zamknęła prelekcja Iwony Dyś z Uniwersytetu Wrocławskiego, która podjęła problem granic wolności prasy w świetle Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, stawiając pytanie: *Ochrona pluralizmu i demokracji czy pogoń za sensacją?* Po jej wystąpieniu odbyła się też krótka dyskusja, jak i podsumowanie pierwszego dnia Konferencji.

Drugi dzień obrad rozpoczął się od niezwykle interesującego panelu eksperckiego, którego moderatorem był dr Tomasz Jurczyk. Pierwszy prelegent – prof. Waldemar Arroyo-Rojas – przybył do Wrocławia

z Uniwersytetu Puerto Rico – Mayaguez. Profesor wygłosił wykład zatytułowany *Effects of the Marginalization of Children from the International System upon their Human Rights*. Drugim prelegentem, który zaprezentował swoje badania w panelu eksperckim, był również gość zza granicy – prof. Christopher Harding z Uniwersytetu Aberystwyth, który przybliżył problematykę *Basic rights In the market place*. Doktor Anna Śledzińska-Simon, która w panelu eksperckim reprezentowała Katedrę Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego, wystąpiła z interesującą prelekcją zatytułowaną *Fragmentation of human rights protection*. Panel ekspercki zamknęło wystąpienie dra Tomasza Jurczyka pt. *Overlapping and incoherence In judgments of CJEU and ECHR*. Wystąpienia eksperckie spotkały się z ogromnym zainteresowaniem, o czym może świadczyć ilość pytań, które zadawali zgromadzeni na sali uczestnicy Konferencji. W związku z tym pierwszy panel wraz z dyskusją potrwał znacznie dłużej, niż przewidywano. Dalszą część obrad rozpoczęła prelekcja Agaty Jagny Wróbel dotycząca mowy nienawiści – *Hate speech: In ECHR case law*. Następnie Natalia Koper z Uniwersytetu Warszawskiego przedstawiła problem efektywności amerykańskiego systemu praw człowieka – *The effectiveness of the Inter-American Human Rights system. Achievements and challenges of the Inter-American Court of Human Rights*. Kolejny referat zatytułowany *Human rights and the philosophy of International law – between law of nature and legal positivism?* przedstawił Szymon Mazurkiewicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Z kolei Hanna Wiczannowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przybliżyła problematykę *Modern standards of The freedom of speech: from Otto Preminger Institut case to the era of social networks*. Panel zamknęło przemówienie Maxa Steuera, przedstawiciela Uniwersytetu w Budapeszcie (Central European University Budapest) – *Searching for the Fair Balance? The Application of the Principle of Proportionality In Slovak Freedom of Speech Cases*. Po ostatnim wystąpieniu odbyła się krótka przerwa kawowa, podczas której w kularach uczestnicy Konferencji wymienili się poglądami dotyczącymi poruszonych w trakcie poprzednich prelekcji tematów.

Kolejny, piąty już panel, otworzyło wystąpienie Agaty Pyrzyńskiej z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu dotyczące międzynarodowej obserwacji wyborów jako narzędzia ochrony podmiotowych praw wyborczych na świecie. Następnie Magdalena Wrzalik, przedstawicielka Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie przedstawiła problem cenzusów wyborczych w świetle standardów międzynarodowych. Trzeci

prelegent, Bartosz Wiśniewski z Uniwersytetu Wrocławskiego przybliżył z kolei kontrowersyjne kwestie dotyczące możliwości przyznania czynnego prawa wyborczego dla osób już od szesnastego roku życia. Ostatnie wystąpienie w ramach tego panelu, zatytułowane *Przejawy naruszeń praw człowieka przez korporacje transnarodowe oraz prawnoinstytucjonalne formy przeciwdziałania*, wygłoszone zostało przez Daniela Knaga z Uniwersytetu Łódzkiego. Po tych licznych prelekcjach uczestnicy Konferencji udali się na przerwę obiadową, podczas której część nich prowadziła ożywioną dyskusję i wymieniała się poglądami.

Moderatorem przedostatniego, szóstego panelu, był Profesor Mariusz Jabłoński, który po wprowadzeniu w tematykę obrad, zaprosił pierwszego prelegenta, przedstawiciela Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Wrocławskiego – Marka Cielicę, który to przybliżył kwestie prawa do równości płci w prawie międzynarodowym. Następnie Michał Dahl z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu dokonał analizy sytuacji kobiet w Turcji skupiając się na aspektach prawnych i społecznych. Kolejna prelegentka – Katarzyna Sadowa, doktorantka w Katedrze Doktryn Politycznych i Prawnych – przedstawiła problematykę niezwykle kontrowersyjnych praktyk przemocy wobec kobiet, takich jak *baad*, *baadal*, czy tzw. *zbrodnie honorowe*, do których nieustannie dochodzi na terenie współczesnego Afganistanu. Panel zamknęła krótka dyskusja pomiędzy mgr Sadową a obecnym na sali Profesorem Arturem Ławniczakiem, którego zainteresowała kwestia pozycji kobiet Afgańskich w okresie okupacji sowieckiej.

Ostatni, siódmy panel zamykający dwudniowe obrady, poprowadziła magister Olga Hałub. Pierwsze wystąpienie Tomasz Lewandowskiego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dotyczyło problematyki przestrzegania konstytucyjnych zasad suwerenności oraz ochrony praw człowieka w ramach koncepcji *responsibility to protect*. Druga prelegentka, Dominika Kuźnicka z Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawiła z kolei ciekawą kwestię dostępu do wody, zadając problematyczne pytanie: *prawo człowieka czy towar podlegający prawom wolnego rynku? Obecne regulacje prawne i perspektywy na przyszłość*. Wystąpienie wieńczące Konferencję poświęcone było jakże aktualnej problematyce mediów społecznościowych w kontekście ochrony praw człowieka, którego podjęła się Amelia Mróz z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Podsumowując należy podkreślić, iż Międzynarodowa Konferencja *Międzynarodowa ochrona praw człowieka – współczesne problemy*

na świecie, z całą pewnością przyczyniła się do zaprezentowania wielu badań, prowadzonych przez przedstawicieli różnych ośrodków akademickich, tym samym stanowiła pretekst do podjęcia dyskusji o miejscu i roli praw człowieka we współczesnym, zglobalizowanym świecie. Należy zaznaczyć, iż ta jak i podobne inicjatywy, które koncentrują się na kwestii ochrony praw człowieka, mogą w znaczący sposób przyczynić się do zwiększenia ich przestrzegania oraz poprawienia sytuacji grup, których prawa są sukcesywnie łamane.